

lig ment; man skal ikke tage det saa strengt, hvad Præsten prædiker. Er det rigtigt her at forlange, at Kirken skal give sin Indvielse til et Ægteskab, som strider mod, hvad der staar i Kirkens Grundlov, den hellige Skrift? En anden Sag er det naturligtvis, at det borgerlige Samfund, at Staten tillader Ægteskabsfiksmissie og tillader Fraskilte at indgaa nyt Ægteskab. Staten maa finde sig i Meget, den maa finde sig i et mindre Onde for at forebygge et større Onde, maa for at forebygge, hvad vi paa Landet kalde polske Ægteskaber, give sin Bemyndigelse til, at Fraskilte indgaa nyt Ægteskab med samme borgerlige Gyldighed, som om de Fraskilte havde faaet en kirkelig Indvielse. Det er noget helt Andet; men at kræve af Kirken, at den skal slaa sig selv paa Munden, er anstødeligt, og det kan ikke forundre, at mangen en samvittighedsfuld Præst har sølt sig trykket ved at skulle være tvungen til at vie Fraskilte. Det har ogsaa Kirkestyrelsen sølt var et uheldigt Forhold. Man har søgt at lempe paa dette Forhold, som vi ogsaa hørte af den ærede Ningsdagsmand for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm). Naar en Præst har vægret sig ved at vie Fraskilte, er han saa at sige aldrig bleven tvungen dertil; men man har sagt til ham: Se, om Du ikke kan faae en anden Præst til at gjøre det, saa skal Du selv slippe fri. Som der ogsaa er blevet gjort opmærksom paa, findes der i Biskops Wynniers Udlast til et nyt Kirkeritual optaget en særegen Formular, som han vilde skulde bruges ved Fraskiltes Vielse, og i denne Formular staar der, efter at Brudeparret har aflagt Løftet, har svaret Ja paa de bekjendte 3 Spørgsmaal: „Oftendi I tilføren have samtykket og tilsagt hverandre at ville leve tilsammen i Ægteskab, og det Samme nu aadenbare bekjendt og derpaa givet hinanden Ederis Hænder, saa forkynder jeg Eder nu efter den lovlige Dyrigheds Anordning som Ægtesfolk og paa lægger Eder derhos, at I føre dette Ægteskab efter Guds Billie“, og vi have en lgl. Resolution for, som det ogsaa er fremhævet af det ærede Medlem, at der er givet Leilighed til, at dette Biskops Wynniers Ritual kan blive anvendt ved Fraskiltes Vielse, og jeg tør sige, at det negtes aldrig, naar en Præst forlanger Tilladelsen til at benytte dette Ritual isædetfor det almindelige gaenge; men det er jo ligesom at indføre et Slags borgerligt Ægteskab i Kirken, og det forekommer mig ikke, at denne Maade at lempe paa Forholdet tager det Anstødelige bort; thi Kirken benyttes jo da ligesuldt til at stadfæste et Ægteskab, som strider mod Kirkens Grundlov, mod den hellige Skrift og strider mod den klare Regel, som Kirken selv har opstillet: hvad Gud har sammenføjet, skulle Menneffene ikke adskille. Det forekommer mig derfor, at det vilde være ønskeligt, om det Anstødelige, der er i det nuværende Forhold, blev fjernet, og det Forslag, som her foreligger,

forekommer det mig indeholder en ganske god Udvei til at slippe bort herfra. Der er kun Et, jeg kunde ønske forandret, og det er, hvad der staar i det andet Stykke af Forslaget: „Det skal dog være dem uforment at lade sig kirkelig vie, naar en Præst i Folketirken er villig til at foretage Vielsen.“ Jeg ønsker, at det skal stilles frem som det Normale, som Reglen, at Fraskilte skulde have borgerlig Stadfæstelse paa deres Ægteskab. Men Forslagsstilleren har rimeligvis tænkt sig, at der kan være Tilfælde, hvor den skyldfri Part maa have Ret til at faae kirkelig Vielse. Jeg har jo selv fremhævet, at der er saadanne Tilfælde, og for at aabne den uskyldige Part Udgang hertil, er rimeligvis dette andet Stykke i Forslaget kommet med; men det forekommer mig dog, at de enkelte Parter blive stilledet noget ubehdigt her. Dersom en Præst viser sig meget streng og ikke vil indlade sig paa at give Fraskilte Kirkens Vielse, selv om der kan være Grund til at formode, at den Fraskilte, der forlanger det, er den skyldfri Part, bliver han let lagt for Had, som om han var alt for streng, alt for smaalig. Dersom derimod en anden Præst villig gaar ind derpaa, saa siger man: Han tager det ikke saa strengt som hans Kolleger. Jeg vil ikke, at det skal lægges i Præstens Haand alene. Jeg kunde ønske en Forandring, der gif ud paa, at det skal dog være dem uforment at lade sig kirkelig vie, naar en Præst i Folketirken, som dertil har erholdt Tilladelse af sin Biskop eller af Kirkeministeren, eller hvad man nu vil stille op, er villig til at foretage Vielsen. Et Endringsforslag i denne Retning skal jeg tilade mig at stille til Sagens 2den Behandling. Nu ser jeg nok, at der kan reises Anker fra forskjellige Side mod det foreliggende Lovforslag. Det er saaledes sagt af det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds, at dette Forslag gjør den borgerlige Stadfæstelse af Ægteskabet til en Stadfæstelse — jeg tør jo ikke bruge Ordet Vielse efter at have hørt den foregaaende ærede Taler — en Stadfæstelse af en ringere Art end den kirkelige Vielse. Det tror jeg slet ikke er Tilfældet. I dette Forslag tales der jo slet ikke om, hvilken Stadfæstelse der er den bedste. Der siges ikke Andet, end at Fraskiltes Ægteskab er af en saadant Natur, at det ikke egner sig til at modtage Kirkens Vielse af den Grund, at det strider imod, hvad der staar i Kirkens Grundlov, i den hellige Skrift, og imod Kirkens klare, bestemte Regler. Det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds ønskede, at det borgerlige Ægteskab skulde være den almindelige Regel, og han hentydede til det Forslag, der i sin Tid blev stillet her i Salen af Spandet. Men jeg tror, at Stillingen er ganske anderledes nu, end den var dengang. Hvad var det for en Tankegang, som Spandet gif ud fra og atter og atter kom tilbage til? Det var jo den, at